

Asia: VN/20253/2024

Lausuntopyyntö: Fossiilittoman jouston työryhmän loppuraportti

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vantaan Energia kiittää mahdollisuudesta lausua fossiilittoman jouston työryhmän loppuraportista. Vantaan Energia pitää kaavailtua tukimekanismia kokonaisuutena hyvänä. Vantaa Energia pitää tärkeänä, että tukimekanismi on kohdennettu uusien investointien (ns. greenfield -projects) lisäksi myös tehonkorotuksille ja käyttöiän pidennyksille, mikä edistää energiajärjestelmän resurssiviisautta ja edistää investointien realistisia toteutusmahdollisuuksia vuoteen 2030 mennessä.

Vantaan Energia haluaa kuitenkin huomauttaa, että työryhmän raportissa esitetyt keinot tuotannon jatkamiseksi vanhalla laituskannalla eivät ole riittäviä, koska tuki on kohdennettu investointeihin ja se lasketaan uusinvestointien kautta. Esimerkiksi kiinteää biomassaa käyttävien laitosten haasteena on korkeat kiinteät kustannukset, joiden takia laitoksia joudutaan ajamaan alas, sillä edullisempaa korvaavaa lämmöntuotantoa esimerkiksi suoran sähkön muodossa on tarjolla yhä kasvavissa määrin, mikä vähentää laitosten ajoaikaa ja kasvattaa kiinteiden kustannuksien roolia. Lisäksi vanhempien kaasuturbiinilaitosten haasteena on se, että ne soveltuvat hitautensa takia hyvin heikosti nopeasti säätyville markkinoille, minkä takia niillä ei ole samanlaisia tulovirtaodottamia kuin esimerkiksi nopeammin säätyvillä moottorivoimalaitoksilla. Ehdotettu tukimuoto siis suosii hyvin vahvasti uusinvestointeja moottorivoimalaitoksiin tai vastaaviin ratkaisuihin, joilla saadaan tuottoa sekä nopeaa säätöä vaativilta sähkömarkkinoilta että SPOT-markkinoilta. Jos tuki otetaan käyttöön esitetyssä muodossa, vanhat tuotantolaitokset eivät tule käytännössä pärjäämään kilpailussa teknisten ominaisuuksien ja erilaisen kustannusrakenteen takia.

Vantaan Energia ehdottaakin pohdittavaksi keinoja, joilla jo nykyisin käytössä olevia voimaloita, kuten kaasu- ja höyryturbiineja voidaan hyödyntää jouston tarjoajina laitosten käyttöiän loppuun asti. Tämä olisi perusteltua sekä resurssiviisauden kannalta että myös kapasiteetin olemassaolon näkökulmasta. Kokonaan uusien investointien tekeminen ja käyttöönotto viimeistään vuonna 2030 on haastavaa ja epävarmaa. Vantaan Energia suosittelee vielä tarkastelemaan investointituen lisäksi myös syöttötariffin tapaisen mekanismin käyttöönottoa, sillä siten voidaan mahdollistaa paremmin nyt käytössä olevien voimaloiden käyttäminen niiden käyttöiän päättymiseen asti. Tällainen tuki

kohdistuisi nimenomaan pitemmän ajan säätöön sopiviin, olemassa oleviin tuotantolaitoksiin. Tuki sopisi sekä nopeasti ja varmasti säätävälle moottorivoimalaitoksille että hitaammin säätävälle kaasuturbiini- ja bio-CHP-laitoksille. Fossiilittoman jouston tukimekanismin olisikin hyvä mahdollistaa molemmat tukimuodot.

Vantaan Energia myös suosittelee, että nyt ehdotetun mukainen tuki maksettaisiin CAPEX-tukena investointikustannuksia vasten, koska tällöin tuesta saadaan taloudellisesti suurin vaikutus investointihankkeille. Vuosittain maksettavan tuen haasteena on, että rahan aika-arvo heikentää tuen vaikuttavuutta, mikä taas johtaa suurempaan tuentarpeeseen hankkeiden toteuttamiseksi. Lisäksi Vantaan Energia esittää, että fossiilittomaksi tuotannoksi tulee kelpuuttaa sellaiset metaania polttoaineena käyttävät laitokset, jotka voivat osoittaa alkuperätakuu- ja kestävyystodistuksen polttoaineen alkuperän olevan kestävää biokaasua tuottavasta laitoksesta, vaikka metaania otettaisiin maakaasuverkosta kyseisen laitoksen käyttöön.

Vantaan Energia pitää tuen pisteytyskriteerien valintaa onnistuneena, mutta esittää, että sijainnin painoarvoa tulisi kasvattaa nykyisestä 10 prosentista. Merkittävä osa Suomessa sähkönkulutuksesta tapahtuu pääkaupunkiseudulla, ja sähkön kulutus on viime vuosina kasvanut entisestään. Samanaikaisesti kun sähkön kulutus on kasvanut eteläisessä Suomessa, sieltä on myös poistunut alueellista, säätökykyistä sähköntuotantokapasiteettia, kun fossiilisilla polttoaineilla toimivia voimaloita on ajettu alas. Tämä on johtanut tilanteeseen, jossa kantaverkon liityntäkapasiteetti ei riitä kattamaan kysyntää, ja uutta teollisen kulutuksen liittämistä kantaverkkoon joudutaan rajoittamaan. Uutta säätävää tuotantoa tulisi ohjata vahvemmin, myös valtioneuolla kulutuspainotteisille alueille, sillä siten vähennetään tarvetta tehdä kalliita investointeja sähkönsiirtoverkkoon. Tämä olisi koko Suomen sähköjärjestelmän toimivuuden kannalta perusteltua sekä resurssitehokasta.

Sähkönkulutuksen kasvu Etelä-Suomeen voidaan ennakoida vahvistuvan entisestään tulevaisuudessa. Kaupungistumisen megatrendin jatkuminen ja Etelä-Suomeen kaavaillut runsaasti sähköä tarvitsevat hankkeet, kuten datakeskusinvestoinnit lisäävät energiantarvetta entisestään juuri eteläisellä alueella. Lisäksi puhtaaseen sähköön perustuva kaukolämmöntuotanto tulee kasvamaan, kun polttamiseen perustuva lämmöntuotanto korvataan lämpöpumpuilla ja sähkökattiloilla.

Luomala Juha
Vantaan Energia Oy